

Sestanek zunanjih ministrov treh držav v Washingtonu, D. C.

To bo predhodna seja konference na Bermudi, ki je bila odložena zaradi rahlega Churchillovega zdravlja.

WASHINGTON. — Dne 10. julija se bodo tukaj sestali zunanji ministri Zdr. držav, Vel. Britanije in Francije k razgovoru o svetovnih vprašanjih, vključno o zadnjih izgedih in nemirih v sovjetskih satelitskih državah. To bo predhodna seja konference na Bermudi, ki se je imela vršiti pozneje v mesecu, pa je bila odložena zaradi rahlega zdravlja premierja Winston Churchilla. Konferenca na Bermudi se bodo udeležili predsednik Eisenhower, premier W. Churchill in francoski premier.

Državni tajnik Dulles je v torek izjavil, da je veliko vzburkanje in nemir v evropskih deželah, ki so pod dominacijo Sovjetije.

Predsednik hoče dati odvišne pridelke farm potrebnim deželam

Poleg človekoljubnega ozira bi nam to pridobilo tudi nove prijatelje.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je vprašal v torek kongres za polnomoč, da bi smel poseči v ogromno zalogo poljskih pridelkov, ki se jih dalo na razpolago deželam, katere nujno potrebujejo pomoč. Poleg splošne dobrotelosti bi udeležili imeti ta pomoč tudi velik učinek na domače farmerske probleme in na mrzlo vojno.

Mnogi zastopniki poljedelskih okrajev v kongresu iščejo načinov in sredstev, potom katerih bi se bilo mogoče iznebiti velikih zalog poljskih pridelkov, ki jih je nakupila vlada tekom svojega podpiranja farmerskih cen. Te velike zaloge ustegejo namreč povzročiti padeč cen.

Slišijo se glasovi, da bi se s pošiljkami živil v potrebne dežele, kar bi bilo samo po sebi humanitarno dejanje, pridobilo tudi nove prijatelje za Zdr. države, kar bi bilo predvsem nevšečno Sovjetski zvezi.

Sreča v nesreči

LOS ANGELES. — Devletletni deček Floyd Mills, ki je bil že tri leta gluhi, se je silno udaril na glavo, ko je nesrečno padel, toda pri tem se mu je nenadoma vrnil sluh.

Deček - kolesar ubit

TOLEDO, O. — Richard Glass, star 14 let, se je smrtno ponesrečil, ko se je s svojim kolesom zaletel pod neki tovorni avtomobil.

Danes in ponoči deloma oblačno, vroče in soparno. Popoldne in ponoči grmenje in dežni prši.

V KOREJI NI VIDETI SPORAZUMA

Syngman Rhee odgovarja premierju Churchillju zaradi njegove kritike stanja v Koreji.

TOKIO. — Gen. Mark Clark, vrh. poveljnik čet Zdr. narodov na Daljnem vzhodu, je večeraj poklical k tajni konferenci v Tokio vse visoke vojaške častnike.

SEOUL. — Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja je imel večeraj s predsednikom Rheejem svoj šesti razgovor, in to med trpkimi napadi tako Južne kakor Severne Koreje proti zavezniškemu načrtu za premirje.

Rhee molči ko grob na Clarkov poziv komunistom, naj podpišejo pogoje premirja, tudi če jih Južna Koreja ne odobri.

Prav tako molči o tem pozivu peipinški radio.

Južnokorejski zun. minister, ki se udeležuje tajnih sej med Eisenhowerjevim poslancem in S. Rheejem, je ponovno napovedal krvolitje, če pridejo v Korejo indijske čete nadzorovat protikomunistične ujetnike, ki se nočejo vrniti domov.

SEOUL. — Južnokorej. predsednik Rhee je udaril nazaj po britanskem premierju Churchillju, ker je slednji kritiziral osvoboditev 27.000 korejskih protikomun. ujetnikov. Obenem je Rhee dejal, da se je gen. Clark zmotil, ko je rekel, da je on, Rhee, kršil svojo dano besedo zaveznikom, ko je pred dvema tednoma ukazal izpustiti one ujetnike.

Rhee je ponovno naglasil svoj odklop po zahtevi združene Koreje in po odpoklicu kitajskih čet s korejskega ozemlja.

Dva vojna ujetnika ubita

PUSAN, Koreja. — Ameriški stražniki so ubili dva severnokorejska ujetnika tekom izgrediv v nekem ujetniškem taborišču.

Vlada bo priskočila na pomoč po suši prizadetim okrajem

Vladna pomožna akcija bo preprečila, da bi živinorejci pod ceno prodajali govedo.

WASHINGTON. — Vlada je v torek naznanila program za nakup 200.000.000 funtov goveje mesa, da dvigne cene govedu, katerega so živinorejci prisiljeni prodajati pod ceno zaradi silne suše na jugozapadu.

Predsednik Eisenhower je formalno označil 152 okrajev v zapadnih dveh tretjinah države Texas in 40 v Oklahomi kot — "po nesreči prizadete okraje".

Z nakupi govedine se bo pričelo nemudoma, in sicer se jo bo kupilo najmanj po 10.000.000 funtov na teden. Nakupovanje bo trajalo verjetno prihodnjih 20 tednov.

V tem nakupu bo vključenih 120.000.000 funtov prezervirane mesa z omako (konzerve) za po vladi sponzorirane šolske "lunče" kakor tudi za druge javne ustanove. Nadaljnih 10.000.000 funtov govejih konzerv bo nakupljenih za armado.

Poleg tega bo vlada kupila 60.000.000 funtov zmletega mesa za šole in druge javne ustanove.

Slovenska pisarna 6116 Glass Ave., Cleveland, O. Telefon: EX 1-9717

LEMONT. V pisarni prijavljeni romarji za vlak imajo poseben voz (NYC), ki bo hlajen. Vlak odhaja ob 1:30 v noči med petkom in soboto, po clevelandskem času. Potniki naj bodo primerno pred odhodom vlaka že na kolodvoru. Prijave sprejemamo še danes.

OTROCI slovenske sobotne šole so naprošeni, da pridejo jutri (petek) zvečer ob 7. v Slovensko pisarno. Tam zapojejo v pozdrav Slovincem iz Michigana nekaj slovenskih pesmi. Starše lepo prosimo, da otroke opozore na to.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

BEG IZ JUGOSLAVIJE

DUNAJ. — Preko Karavank je pobegnilo 12 mladih moških iz Jugoslavije v Avstrijo. Med njimi sta tudi dva razočarana komunisti.

Osem motociklistov je prišlo iz Jugoslavije tekmovat v Avstrijo. Voditelj skupine in trije tekmovalci so ostali v Avstriji.

V začetku maja je bil v Gradcu v Avstriji spomladni sej. Jugoslovanske oblasti so to pot nekam bolj darežljivo dajale dovoljenja za obisk tega sejma. To ne pomeni, da so dobili dovoljenja reaktorarij, pač pa taki, ki jim kolikor toliko zaupajo. Toda tudi teh, zanesljivih, je okoli 200 uporabilo prilicnost, da so prišli v Gradec, odkoder se niso več vrnil domov. Kakih 170 jih je ostalo v svobodni Avstriji, 30 pa je bilo kominformistov, ki so si izbrali sovjetsko zono Avstrije.

V Avstrijo in Italijo je dezeriralo tekom zadnjega meseca dvajset vojakov, ki so služili blizu meje.

LATOVŠČINA!

WASHINGTON. — Dr. Louis Harap, newyorški pisatelj, ki je promoviral na Harvard univerzi, je 35krat odklonil odgovoriti na vprašanje preiskovalnega odbora, če je pisal v komunistični dnevnik Daily Worker, češ da sta bila zakonca Rosenberg žrtvi protizidovske gonje.

Ko so ga vprašali, če je bil ali če je še član komunistične partije, pa je odgovoril takole (če boste to latovščino vi bolje razumeli kakor jo mi, nam sporočite. Ured.):

To je vprašanje tiste sorte, kakršna so — in aktivnosti odbora relativno do vprašanj te vrste — ki tirajo to deželo v histerijo in misamo (!) strahu, ki je zelo nevaren tej deželi in ki ogroža akademsko svobodo." Res, akademsko! Komunistično akademsko!

4 osebe umrle v požaru

ERIE, Pa. — Štiri osebe so bile ob življenje, štiri nadaljne pa nevarno opečene v požaru na neki mali farmi v bližini Albiona, 25 milj od tega kraja.

SOVJETIJA IZGUBLJA NA SVOJEM UGLEDU V SVETU

Vzhodna Nemčija še davno ni pomirjena, prav tako ne Češkoslovaška. — Tudi med Poljaki v. Ponižanje Rakosija tudi ni doprineslo k sovjetskemu ugledu. — Vse kaže, da se majoje tla pod lončenimi maliki.

BERLIN. — Sovjetska armada je nekoliko zrahljala svoj lojprjem na Vzhodno Nemčijo kljub dejstvu, da so nekateri delavci v sovjetski zoni, v Poljski in Češkoslovaški še vedno v revolti.

Na Saksonske delavce zažgali neki premoženiki; škoda je ogromna; izvršenih je bilo 1.300 novih aretacij.

Časopisje zapadnega Berlina sporoča da se je dne 17. junija, to je na dan krvavega upora v Vzhodni Nemčiji, razširila vstaja na sedem mest, ki so zdaj pod kontrolo Poljske.

Časopisje poroča, da je situacija na ozemlju, katero smatra Poljska zdaj za svoje, še vedno "vzburkana".

Češkoslovaška

Iz poročil praškega radija in časopisja je razvidno, da so ondosti delavski izgedi sedaj zavzeli obliko pasivnega odpora in gibanja, da ostane delavstvo doma, mesto da bi šlo v tovarne.

Novica, da je bil Matijas Rakosi, komun. boss Madžarske, ponižan in ob svoj položaj kot tajnik komun. partije, kateri urad so odpravili, je zelo dvignila upanja ljudstva v Vzhod. Nemčiji, da bo to sovjetsko preretavanje odstranilo tudi njihovega osvovljenega partijskega načelnika Walterja Ulbrichta.

Nagle dobave živil, katere je preskrbela zaskrbljena vlada, so malce pomirile nemške hišne gospodinje, ki so pretekli teden demonstrirale po ulicah mest iztočne zone. Begunci, ki so prišli v Zapadno Nemčijo iz petih vzhodnih provinc, so potrdili poročila, da je bilo največjemu pomanjkanju živil odpomagano, ko so oblasti na stežaj odprle vrata skladišč in trgovin v živila.

Toda po vsej Vzhod. Nemčiji je na prvem mestu vprašanje: "Kdaj bomo osvobojeni?" Ampak sovjetska armada je še moč-

Čudakov menda ne bo nikoli zmanjkalo

Pepel umrlega čudaka so deli v balone ter jih s šibrami sestreljevali iz zraka.

BELLINGHAM, Wash. — Tu je umrl 71 let stari ekscentrik Francis H. Covell, čigar pepel so deli v balončke, ki so jih spustili v zrak, nato pa streljali vanje s puškami na šibre. Vsi pogrebi so bili pri tem opravljene v kitajskih oblačilih.

S tem je bila izpolnjena želja želja in volja starega čudaka, v kolikor sta mu jo mogla pač izpolniti njegova sin in hči. On je sicer naročil v svoji oporoki, naj njegov pepel izstrelijo iz pušk z nekega holma. Ker pa bi bilo nabijanje pušk s pepelom nekam pretežavno, je njegova hči sklenila, da se bo z njegovim pepelom napolnilo balone ter jih spustilo v zrak, odkoder jih bodo sestreljevali, kar se je tudi zgodilo.

Da bi bil "pogreb" še bolj čudaki in pester, je nekdo ves čas med streljanjem brenkal na citre. . .

SOVJ. A-BOMBE

WASHINGTON. — Gordon Dean, predsednik komisije za atomsko energijo, je izjavil, da imajo Združene države natančne in zanesljive podatke o številu sovjetskih atomskih bombah.

Mraz v Argentini

BUENOS AIRES. — Tukaj je nastopil prvi zimski mraz s snegom in poledico in živo srebro je padlo v nekaterih krajih pod ničlo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Skupno obhajilo—

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti ima v nedeljo med 8. sv. mašo skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2. uri uro molitve, nato pa sejo.

V bolnišnico—

Joe Hočevar, 19551 Nauman Ave. je moral v Euclid Glenville bolnišnico. Obiski so dovoljeni.

Sedma obletnica—

V petek ob 6. uri bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Mary Centa v spomin 7. obletnice smrti.

Prva obletnica—

V ponedeljek ob 8:20 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. John Simončič St. v spomin 1. obletnice smrti.

Prva obletnica—

V soboto, 4. julija, bo v cerkvi sv. Vida ob 7:45 sv. maša za pok. John Brodnicka iz Giddings v spomin 1. obletnice smrti.

Pozdrave iz starega kraja—

John Rožance pošilja iz Tivata v Boki Kotorski pozdrave prijateljem in znancem.

Počitnice—

Acme Dry Cleaning na E. 152. St. bo zaprta od 3. do 11. julija.

Rojenice—

Mr. in Mrs. Andrew Mihevc, 14109 Darwin Ave., se je rodil sinček, prvorojenec. S tem je postala Mrs. Theresa Mihevc prvič stara mama.

Zaprto—

Nosanova pekarija na 6413 St. Clair Ave. bo zaprta od 3. do 20. julija.

Mleko se je podražilo—

Vse mleko v Clevelandu in okolici se je podražilo za 1 cent pri kvartu.

Ček Zdr. narodov za Združene države

ZDR. NARODI, N. Y. — Zdr. narodi so poslali Združenim državam ček za \$1.500.000. To je bilo tretje odplačilo na posojilo v vsoti 65 milijonov dolarjev, ki so jih posodile Združene države za izgradnjo poslopja Zdr. narodov.

NAJNOVEJŠE VESTI

TOKIO. — Osebni odposlanec predsednika Eisenhowerja je danes konferiral eno uro in 45 minut s preds. Rheejem, pričakuje dobiti od njega dokončno izjavo, kakšna je njegova cena za premirje. To je bila že njegova sedma konferenca z Rheejem.

WASHINGTON. — Demokratiški senatorji so večeraj predložili zakonski predlog za popolno revizijo zakonov o socialni varnosti, da bi prišlo pod socialno varnost nadaljnih 13 milijonov ljudi. V predlogu je predvidevana tudi zvišana zavarovalnina.

CLEVELAND. — Danes zjutraj bosta nastopila pred Cleveland Transit Boardom dva councilmana, ki bosta argumentirala za 2-centno znižanje voznine. To sta councilman Jaffe iz 25. varde, in councilman Goldman iz 27. varde.

TUNIS. — V sredo je bil tukaj ustreljen in ubit v atentatu Sidi Azedine bej, dedič tuniškega prestola, ki je bil profrancoskega naziranja.

QUITO, Ekvador. — Semkaj je prispel na tridnevni obisk dr. Milton Eisenhower, brat predsednika Eisenhowerja. Tukaj bo ostal tri dni.

Sovjetija si ne bonikoli podredila Kitajske

KO SO GOREČI kitajski komunistični aktivisti izvedeli, da se je Georgij Malenkov po smrti Stalina postavil na čelo sovjetske vlade, so poslali k Mao Tse-tungu načelnika komunistične propagande zaradi pojasnila, ali naj Malenkov slike razmnožijo v milijonskih nakladah in jih razdelijo po državah. Kitajski diktator je odgovoril: "Ne! Georgij Malenkov je za nas ministrski predsednik prijateljske države in nič drugega."

Ta značilna dogodivščina ne izraža samo "veličine" zdresirane razsodnosti komun. propagandnih nameščencev, še manj pa dokaza za "titoizem" kitajskega samopašnika. Ta odgovor ni zasnovan niti na okoliščini, da je bil Stalin kot Georgijevec Azijat, medtem ko je Malenkov čistokrvnen Rus. Maoya misel zgolj razporeja dva strogo ločena človeška tipa: Kitajski diktator je v revoluciji pregneteni izvirni revolucionar in v domači zemlji zakoreninjeni kmet, medtem ko je novi mož v Kremlju zgolj vrhunski zastopnik birokratov, ki premikajo usodo a-

zijskih narodov na zeleni mizi. "Cesta v Pariz vodi preko Pekinga", je dejal nekoč Lenin. Danes pa je zelo sporno, če je Mao pripravljen smatrati Peking kot etapno ozemlje svetovne - revolucioarnega pohoda, kajti Mao je bil vedno nekaj več kakor pa pokorni "nameščenec svetovne revolucije"; znatno več kot razni Bieriuti, Ulbrichti ali Gottwaldi.

Že površni pogled na pestro preteklost kitajskega komunističnega poglavarja zadostuje za trezno oceno človeka, s katerim se bo zelo verjetno mednarodna politika še izčrpnobavila.

Mao je bil rojen leta 1898 kot kmečki sin v vasi Šošan v pokrajini Hunan. Vzgojen je bil trdo in priarhalično. Kot mladenič je zbežal od doma in se kot samouk pritočel na vseučilišče v Peking, kjer sicer ni mogel biti vpisan kot redni študent, zato pa je ostal eden od najpridnejših visokošolcev. Tu je prvič uprl pogled v zahodni svet. Naletel je na Marksa, Engelsa in Lenina. Pridružil se je komunističnemu krožku in se

seznanil z negovimi voditelji.

Na meji Kianksija je Mao postavil svojo prvo miniaturno — "kitajsko sovjetsko republiko."

L. 1928 je njegovih 100.000 mož obkolila Čangkjškova armada. Mao je obroč prebil in nastopil svoj smrtni pohod 9.000 milj proti severu preko 18 težko prehodnih gorskih grebenov in 24 velikih rek. Na tem pohodu je rešil komaj 20.000 izstranih in onemoglih vojščakov, izgubil svojo tretjo ženo in vse tri otroke.

Kdo je Mao Tse-tung? Mali kitajski kmet, ki je proti ukazom Kremlja zasnoval kitajsko revolucijo ne s pomočjo industrijskega delavstva, kakor je ukazal Stalin, pač pa z oporo kmečkega življa. Čisto kmečki je njegov izrek: "Dogme so manj koristne od kravjeka, kajti kravjek vsaj gnoji naša polja." Kmečka je njegova mirnost in počasna razsodnost, kmečka je njegova trma; kmečka njegova strast, ki nikoli ne plamti, pač pa stalno tli.

V pogovoru je pazljiv poslušalec in mnogo manj razvnetec.

govornik. Ljubi ženske, dobra jedila, stara vina in dobre cigarete. Politično je privrženec "koristne okrutnosti" brez histeričnih izpadov, ki so tako značilni za ostale komunistične oblastneže. "Revolucija ni banalitet", je večkrat poudaril. Od ruskih boljševiških veličin ga loči tudi načelna zvestoba do sobojnikov.

Stalin je svoječasno Mao Tse-tunga prepričal, da je kitajski poseg v korejsko vojno nujen zaradi lastne varnosti. Dogodki pa so Mao-a poučili, da je Stalin s kitajsko soudeležbo v Koreji poskušal oslabil kitajsko udarno silo in njegovo gospodarsko moč ter hotel potisniti Kitajsko v vrsto svojih pokornih pripreznikov. Prav iz tega spoznanja bo verjetno zdaj po Stalinovi smrti tudi zaključena vojna na Koreji in ne zato, ker so morda kremeljski dediči to hoteli.

Gotovo je, da je kremeljska zavojevalnost v Aziji s Stalinovo smrtjo prejela odločen udarec.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 130 Thurs., July 2, 1953

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Brodar Lebar

(Nadele)

Trije krenščaki

Lebar Martin so šli v Beltince na senje. Obhodili so vse šatore okoli cerkve i si oglednoli, ka bi bilo za njij. Ne so nikaj drugo kupili kak dva krenščaka za sebe. Več kraj na senji so se zamudili v trej beltinskij krčmaj. Kda se je sunce že jako nagnilo nad Rakičanom, te so se dobre volje poslovlili od zadnjoga beltinskoga krčmara. Pred krčmov so se malo razglednoli, te so se pa napoliti tam ta proti Melincom i Gornjoj Bistrici. Ta pot je samotna. Od beltinskoga cintora dele nega kre nje nanč edne hiže. Na oba kraja same njive, na levo beltinske i odranske, na pravo pa melinske i grofovске z visikimi jęgnjedi kak če bi soldaki v rendi stražili to zemljo. Lebar so jo vdarili po toj poti zavoljo toga, ar je to najkračša pot proti domi — vednaka kak če bi jo z žnjorov potegnoli. Če je več dni ne deževalo, te je bila tudi zadosta suha i se je lepo pešaćilo po njoj. Ponoči so se pa neštēni bojali hoditi po toj poti. Ve ne zavoljo toga, ka bi kakši rabari tam na koga čakali, liki pred leti so bistricki vozniki pelali večer opeko iz Beltince pa so kobile preveč kre kraja vozile. Potači so zdrknoli v grabo, kola so se nagnoli i prevrgla. Prednja ročica je tak stisnola voznika, ka so ga mrtvoga potegnili izpod kol.

Lebar Martin so se mrtviji ne dosta bojali. Po toj poti so prišli in po toj poti so šli nazaj. Kda so prišli ven od beltinskij ogradov, so oba noviva krenščaka pritisnoli na glavo na staroga i so tak hodili s tremi krenščaki na glavi, v rokaj pa lepo tenko palico kak so jo vsikdar radi s sehom vze-li, če so šli na dugšo pot. Iz mraka se je napravila kmica i tak itak ničše ne vido Martina s tremi krenščaki.

Ta pot je jako vednaka. Liki Martin so ne hodili vednako, čeravno so si palicov nekoliko pomagali. Čemerili so se nad žlakai, ka so bili nižiji i so te žlake krivili, ka so ne mogli vednako hoditi. Pa če bi ešće podnevi bilo. Tak so pa komaj razločili pot od grabe. Kda so prišli na most, pod šterim se odtaka voda z melinskoga hatara v vozko strugo Črnca kre velke ceste, so Martin vdarili z nogov v prvo podnico mosta i spadnoli tak na most ka so ležali na njem kak so dugi i široki. Palico s oobdržali v rokaj, liki trije krenščaki so odleteli z glave. Brečali so i kunoli beltinčare, ka so ne znali napraviti boljšega mosta. Stanoli so i s palicov dregali napoli i iskali krenščake. Vse so preštoli, eli krenščakov ne bilo nindri. Potepkali so se z ednov rokov po žepaj, če imajo špice s sehom. Če špico vužgejo, te do videli, kama so krenščaki odleteli. Palico odložijo kre edne podnice i vužgejo špico. Na mosti ne bilo krenščakov. S špicov v roki so šli malo nazaj. Špica je prigorela do prstov i Martin so vrgli zadnji kunec goreče špice od sebe. Ar so pa držali v toj roki tudi škatljo s špicami, so vrgli tudi to v grabo i opet jij je ob-

čna ideja zmagala. Upajo, da bo zmagala taka, kakršno si oni zamišljajo. Kljub temu se stalno prizadevajo, da bi vzpostavili pristrčne odnose z nevtralnimi političnimi silami, ki niso vpletene v nobeno skupino sedanjega mednarodnega prepira. S tem pa dokazujejo, da vendarle dvomijo nad končno zmago svetovnega komunizma. Te korake namreč delajo radi zaštite za slučaj, da se bo zrušilo komunistično carstvo in za dan, ko bodo v nevarnosti, da jih protikomunističen val odnese s površja.

jela kmica, ka so nikaj ne videli. Krenščakov so ne več iskali. Zdaj so pa tudi palice ne mogli najti.

Kesno v noč so prišli Lebar Martin domov z beltinskoga senja razoglati i brez palice.

(Drgoč dele)

Med rojaki v Argentinini

Koncertni nastop gospe Franje Golob

Buenos Aires. — Letošnje buenosairesko glasbeno življenje je v polnem razmahu. Iz tisočev izbrani dirigenti, solisti, plesalci prihajajo, da nudijo svojo umetnost tukajšnji "muzikalni eliti"; saj je Bs. As. po New Yorku, najvažnejši svetovni glasbeni center, in umetniki, ki se ni prebil skozi pariško, rimsko, londonsko in dunajsko "železno kritiko," ne najde poti na "portenske" deske.

Igor Markevich, Rus po rodu, sicer pa londonski dirigent, ki je letos povabljen, da izpelje Firrenški teden, Salzburške Mozartove dneve in je letos odprl pariško glasbeno sezono, je med nami dal nekaj koncertov. Vse z velikim uspehom in tukajšnja stroga kritika ga je imenovala enega najresnejših dirigentov. Zadnji koncert je imel z "Amigos de la musica" v Gran Teatro Broadway dne 9. junija. Na njem je nastopila kontraaltistinja ga Franja Golob. Celotna kritika jo je sprejela z navdušenjem.

Nepozabni večer, na katerem smo poslušali v prvi izvedbi Dallapiccole "Canti di Prigionia" ter Riharda Straussa "Le Bourgeois Gentilhomme," imel kot osrednjo točko Brahmsovo Rapsodijo za alt, zbor in orkester, tudi prvič izvajano v Buenos Airesu. Pri tem koncertu smo mogli videti, s kakšnim aplavzom je dvatisočglava publika, ki je napolnila dvorano, po končanem izvajanju vedno znova klicala umetnico go Golobovo na oder. Največji buenosaireski časopisi "La Nacion," "El Mundo," "Critica," "Argentinisches Tageblatt," so prinesli poročila o koncertu, posebno poudarjajoč pevkinovo veliko pevsko kulturo, čudovito izvedbo itd. "Buenos Ares musical," vodilni glasbeni list, pa v svoji številki z dne 15. t. m. prinaša izpod peresa svojega glavnega urednika Enza Valenti Ferra dolg članek, v katerem govori o Markevichu, o posameznih delih na tem večeru, podaja kratek opis Brahmsove rapsodije ter nadaljuje: "Excelente impresion produjo la contralto Franca Golob, solista de la obra de Brahms." V nadaljnjih izvajanjih naglašala, da je kontraaltistinja ga Franja Golob "izredno muzikalna pevka, ki razpolaga s toplim in ekspresivnim glasom." Svoje poročilo o umetnici ge Golobovi zaključuje z besedami: "Kakor moremo soditi po njeni izvedbi, je poklicana, da igra zelo važno vlogo v našem koncertnem življenju."

Ce človek ve, na kakšni višini je ta revija, in če se spominja, da je pred dvema letoma odklonila Giglia in lani strgala Cortota, violinista Ricciija in prinesla o pianistu Iturbiju dve vrsti-

CLEVELAND
Piknik. Prekmursko društvo "Ohio Men's Association" ima svoj letni piknik v soboto 4. julija na pikniškem prostori v Wickliffe, Ohio. Iz Clevelanda je najbouša pot eta: Rt. 6, Char-donRd. do Rt. 91, nato levo zaviti i voziti po Rt. 91 do Eddy Rd. tam opet na levo. Od tam dele do postavljena znamenja, štera vas pripeljajo na veseli prostor piknika. Pridite v obilnom številu.

Nazaj je staroga kraja se vrača John Jagerič. Med potjov se stavi pri brati v Buffalo. Prišestni tijezen de opet v Clevelandi.

ce kritike ob prvem koncertu, ob naslednjem pa sploh ničesar. vemo, kaj pomeni takšna kritika.

Koncert je prenašala radijska postaja Splendid.

Drobne vesti

Na zadnjem sestanku plenu-ma zveze je bil na mesto umrle-

Vetrinjski spomenik

Cleveland, O. — Spominski dan padlim domobrancem je za nami. Leto so vmes, kar je komunistična tirinja z okrutnostjo, ki skoraj nima primere v svetovni zgodovini, tisoče mladih življenj poslala v smrt. Božji milini, ki meljejo počasi pa gotovo, bodo zmleli krvnike. Nekaj jih je že stopilo pred božjo sodbo. Vsi ostali bodo nekoč prišli. Nič jim ne bo pomagala filozofija, s katero sami sebe hočejo prepričati, da onstran ni ničesar. Vsak bo ob svojem času položil račun. Tedaj ne bo sodbe kakor pred ljudskimi sodišči. Kri tisočev bo tedaj pričala proti njim in pred tisto krvjo ne bo obstala nobena beseda. Bog je namreč maščevalec!

Leto je mimo, kar je pokojni župnik Burja sporočil prošnjo vetrinjskega župnika Mussgerja, če bi nekdanji vetrinjski begunci mogli kaj prispevati za popravilo njegove cerkve. Tedaj sva podpisna v Ameriški domovini sporočila to prošnjo vsem slovenskim beguncem. Reči je treba, da poziv ni bil zamen. Oglasili so se drugi, pred vsem p. Odilo. Denar je kapljal po časi, toda kapljal je do zadnjega. Zdaj s Koroške prosijo, da bi jim nabrano vsoto odposlali, ker so z delom pričeli. Zato podpisana sporočava, da se je do današnjega dne nabrala lepa vsota \$1.760. Gotovo je to lep dar in lepo pričevanje za begunce. Videti je, da še nismo pozabili na mrtve brate, ki so v obrambo krščanske in katoliške svobode dali svoja življenja. Prepričan sem, da so mrtvi ponosni na nas. Nekoč so z nami živeli, z nami delali, z nami delili tisto trpljenje prvega taborišča. Prevarani so se vrnili, pretepeni umirali po ječah in v kolonah padali v grobove podzemskih jam. Težko bo kdaj zbrati kosti vseh teh junakov. Vode, globoko pod zemljo, so obelile njihove kosti. Prišel pa bo čas, ko bo Bog sklenil te kosti, jih obklesl v meso in spet bodo kakor nekoč v Vetrinju. Tedaj bodo pričali proti krvnikom, ki bodo vstali iz okrvavljenih mavzolejev. Tako preprosta bo tista ura, ki bo nekoč prišla.

Prav je torej, da tem mrtvim junakom, ki imajo grobove v podzemskih jamah po Rogu, postavimo vsaj skromen spomenik. Ne iz kamna, ker kamen mine. Po željah mnogih, ki so dali svoje darove, smo denar razdelili tako, kakor so želeli. Sto dolarjev smo dali za maše, ki se bodo opravile na Korškem po naših duhovnikih za pokoj umorjenih domobrancev. Petsto dolarjev smo dali Prezvizenemu za semenišče, kjer bodo bodoči slovenski duhovniki molili za mir pokojnih. Ostalih \$1,160 pa smo

ga predsednika prelata dr. A. Odarja izvoljen za predsednika g. župnik Anton Orehar.

Na rednem obnem zboru SDO je bila izvoljena za predsednico gđc. Katica Kovač, za njeno namestnico gđc. Vera Kokalj, za tajnico pa gđc. Franca Krajnik.

Na ulici v Buenos Airesu je podrl kolektiv gospo Giocondo Bitenč in ji prizadel težke poškodbe. Morala je v bolnišnico.

V vseh večjih slovenskih naselbinah so imeli spominske maše in akademije v spomin padlih in pobitih domobrancev.

V nedeljo 28. junija je imel v župni cerkvi sv. Julije srebrno mašo kaplan te župnije g. Stan-ko Škrbe.

Bivši poslanec v beograjskem parlamentu g. Pavle Mašić, ki sedaj vneto deluje pri uravi "Duhovnega življenja" in vodi knjižnico "Društva Slovencev," je na praznik Petra in Pavla praznoval 60-letnico svojega rojstva. V Argentino je prišel l. 1950 iz Italije.

odposlali župniku Mussgerju. S tem denarjem bomo pomagali restavrirati glavni oltar, kjer stoji Vetrinjska Zalostna Mati božja in prastara okna, ki so velika umetnina. Ob oltarju bo vzidana spominska plošča, kjer bo povedano, da so svobodni Slovenci v spomin umorjenih domobrancev pomagali restavrirati vetrinjske cerkve.

Mislim, da na lepši način spoštovanja do mrtvih bratov nismo mogli izraziti. Postavili smo jim lep in plemenit spomenik. Marija iz Vetrinja bo vesela, da smo se spomnili njenega prestola, kjer smo včasih sanjali o časih, ki morajo priti. Molitve in maše pa bodo našim mrtvim v uteho in pomoč.

Imena darovalcev so na razpolago vsem v Slovenski pisarni, prav tako so tam vsi odrezki čekov. V dolžnost si štejem, da se Slovenski pisarni na tem mestu iskreno zahvalimo. Vpisovanje darov in skrb za denar je veliko delo.

Vsem darovalcem bodi Bog bogat plačnik. Vem, da se teh darov veseli tudi prvi prošnjik, župnik Miha Burja, ki je že v družbi teh, za katere je prosil. Ni dočakal, da bi naše delo videl. Z mrtvimi pa se nam tudi on zahvaljuje.

Sever Janez
Karel Mauser.

Če je komu prav ali ne

Johnstown, Pa. — List "Ameriška domovina" se v resnici bori za pravico in resnico, pa če je to komu prav ali ne. Prav to mu daje vpliv in pomen. Velika škoda je, da se Slovenci v celoti ne zavedamo, kaj imamo v dobrem listu kot je AD. Bilo bi prav, da bi tak list brali v vsaki slovenski družini.

Ve pohvale je vreden članek "M." Piše stvarno in nepristransko. Komunizem pozna do korenin. Se mi zdi, da hodi po stopinjah pok. J. Debeveca. Pa tudi cstali člankarji in dopisniki zaslužijo pohvalo, vsi pišejo odkrito in jasno.

Kaj pa Tone s hriba? Ali je bolan ali mu je pa le prevroče, da se tako poredko oglasi? Gotovo bo oživel, ko bo vročina pominila in napisal kaj več novic iz Joliet!

Prav lepe pozdrave sodelavcem in čitateljem lista!

Frank Mele.

Rojakom, predvsem šentvidskim faranom!

Cleveland, O. — Zadnji petek smo brali v Ameriški domovini, da bo prvo nedeljo v juliju daroval svojo novo mašo v Velikem Gabru rojak "Mivčev," č. g. Ciril Zajc.

Duhovniški poklic je težak, te-

žak posebno v razmerah, kakršne vladajo v naši domovini. Naša dolžnost je, da za duhovnike mnogo molimo. Bodimo te dni z g. novomašnikom v duhu povezani, molimo zanj, na dan njegove nove maše pa darujmo zanj sv. obhajilo. Vsi tisti, ki boste ta dan v Lemcntu, spomnite se g. novomašnika pred Brezjansko Marijo. Izročimo ga v njeno zvesto varstvo in ga priporočimo njeni priprošnji.

Če bi kdo izmed rojakov želel novomašniku dati kak dar, ga lahko pošlje na naslov njegove ožje rojakinje Mrs. Mary Izanc, 799 E. 157. St., tel LI 1-6056. Doselej so darovali: Mrs. Mary Izanc, Mrs. Jožefa Štepec, Mrs. Frances Novak in Ivan Mlečnik vsak po \$5.00. Faran.

Od zaroke do poroke

V "Družinskem listu" (Celo-vec) piše Hercegovka o zanimivih in pristrčnih običajih, ki se še najdejo v Hercegovini pri snubljenju in poroki. Zaroka je "prošnja," ko pride ženinov oče prosit na dom izbranke njene starše in njo, "da bi ona njihovo (sina in tasta) družino osrečila." To je lep obred, starodaven in bogat lepih misli in plemenitega gledanja na zaroko. Po zaroki začne za nevesto "materina šola," ko mati pripravlja svojo hčerko za možitev. To je tako lepa šola brez zelenih miz in tabele, da se mi je zdelo škoda, da bi je ne dobili pred oči tudi bralci Amer. Domovine.

"Preprosta, neuka hercegovska mati daje poleg sto drugih še naslednje nauke:

1.) Otrok, ko prideš v novi dom, se ti bo zdelo vse rožnato, a kmalu se ti bo spremenilo v trnje. Takole mi je rekla moja mati: "Če ne bi Bog skrajšal ženski pamet, bi se od sto samo ena poročila." Ne ustraši pa se teh mojih besed, izpolnjuj to, kar te bom sedaj učila: bodi dobra in postrežljiva do starih ljudi, zlasti do tašče in tasta. Če vidiš, da težko delajo, vzemi jim delo in reci "Vi oče ali mati ste že veliko delali, da ste meni tako lep dom pripravili, zdaj vi ukazujte jaz pa bom delala." To se bo tašči zelo dobro zdelo in solze ji bodo prišle v oči ko bo hvalila Boga z besedami: "Na svetu nihče ni srečnejši od mene zdaj bom šele začela živeti."

2.) V času duševnih bolečin ne toži! Če boš kdaj tako bolna, da ti bo skoraj že umreti, ostani doma; pri manjših slabostih pa pojdi med skale in se tam odpočij, shladi si glavo; njim potoži svoje težave. Skala bo zvesta in te ne bo izdala. Bog in skala sta ti prijatelja, drug pa nobeden.

3.) Bodi pokorna, da boš znala ukazovati in da bodo tebi drugi pokorni!

4.) Potrudi se za zbrano in po-božno molitev! To ti je znano od sosed; ako 40 dni zaporedoma malomarno moliš, te bo satan vzel v svojo oblast.

5.) Ne kaži se v javnosti ljudem, ker skrite, rože najlepše cveto!

6.) Ne kaži domotožja, ker bi to pomenilo, da si "kukavičluk" (bojazljivka). Ako si boš zazelala domačih in rojstne vasi, pojdi na hribček, splezaj na skalo, mahaj svojem in vasi, dokler se teh čustev ne iznebiš.

7.) Bodi vedno vesela, ker tako najlažje osrečiš najbolj nesrečnega v svoji bližini!

8.) Ako ti bo Bog dal veliko otrok, daruj mu vsaj enega v božjo službo in Bog ti bo v duhovnem in gmotnem oziru stotero povrnil.

9.) Imej usmiljeno srce za reveže!

Take življenjske smernice, poleg nešteto drugih, daje svoji hčerki neuka mati. Mlada nevesta je navdušena in se je pripravljena natančno se po teh naukih ravnati.

Katera ameriška mati bi zmogla dati hčeri tako šolo, take življenjske modrosti!

J. B.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin

Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Frank R. Staut,
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373
Publisher

LOKALNE VESTI

Spominska proslava

V nedeljo 21. junija je bila pri Sv. Janezu spominska proslava za padlimi slovenskimi protikomunističnimi borci. Prireditelj je pripravilo društvo "Triglav."

Zjutraj je opravil v cerkvi sv. Janeza mašo za te žrtve p. Klaudivij, ki je imel tudi lep in pomemben govor. Dejal je, da bodo te žrtve gotovo prinesle, čeprav ne vemo kdaj, obilen sad in blagoslov slovenskemu narodu. Pri maši so pevci zapeli tri dele prekrasne Tomčeve maše. Zlasti Darovanje je napravilo velik vtis ob taki obletnici. — Zvečer je bila v dvorani spominska slovesnost. Moški zbor je najprej zapel znano "Oj Doberdob," ki nas vedno znova

pretrese. Za tem je bil podan kratek zgodovinski obris protikomunistične borbe. Namenjen je bil predvsem tistim, ki niso sami preživeli tistih hudih časov doma. Po deklamaciji je imel Rev. Jože Kapus globok govor, v katerem je pokazal na zadnje, najgloblje vzroke, zakaj je prišlo pri nas do tako usodnega boja. Satan, ki se je nekoč uprl Bogu, je zadnji vzrok tega uničujočega zla. Bil je to in je še boj med dobrim in zlom. Bog pa zahteva, da dobri blojujejo ta boj za ceno svojih življenj, tudi za ceno desetisočev življenj. Bog sam ve, zakaj je zahteval od malega slovenskega naroda tolikšno žrtev. Vsa zgodovina kaže, je dejal govornik, da Bog po trpljenju svojih izvoljenih dosega svoje cilje. Tudi s tem, da nas je poslal po svetu, ima Bog svoje načrte. — Treba je reči, da samo takale teološka razlaga razloži zadnje vzroke tega boja.

Tako gledanje bi moralo voditi vse naše delovanje. — Samo tako globoko veren narod, ki je znal moliti rožni venec, je bil zmogel tako čistih žrtev, saj so mnogi izmed pobitih pravi mučenci za vero. Slovenci smo takoj od vsega početka gledali v komunizmu absolutno zlo, ker smo verjeli papeževi okrožnici. Nič se nismo pomišljali, ampak skušali napraviti svojo dolžnost. Morda ni noben narod bil v tem tako dosleden. Govornik je še poudaril, da kdor ni šel sam skozi ogenj tega strašnega boja, si ne more predstavljati niti četrtine strahota. Ob primeru mučenega kaplana Novaka je pokazal na satanske metode komunističnih mučiteljev: najprej so ga oblatili, potem so ga mučili in umorili, nato pa celo mrtvega ponovno blatili. — Dolžnost nas, ki smo ostali živi, je, da se zavedamo veličine padlih žrtev in da se nikdar ne odmaknemo idealom, za katere so te žrtve padle.

Na koncu je spregovoril župnik Rev. p. A. Urnkar. Poudarjal je, da naj ima takale proslava svoj pomen predvsem za nas žive. Ne ozirajte se preveč nazaj, je dejal, ampak glejte predvsem naprej. Sedaj ste v novi domovini, v Ameriki, in skušajte tudi tu biti dobri in delavni kristjani in državljani. Za zaključek so vsi navzoči zapeli nekaj domobranskih pesmi. J. P.

Bilo srečno!

V soboto, 27. junija, sta se v cerkvi sv. Katarine (na severni strani mesta Milwaukee) poročila Nick F. Kozleuchar in Marylin Carlson. Ženin je sin Mr. in Mrs. Anton F. Kozleuchar z West Allisa, nevesta pa hči Mr. in Mrs. Lloyd Carlson, N. 56th in W. Chambers, Milwaukee. Tovarš je bil ženinov brat Paul, družica pa Mrs. June Marshand. Poročno obredo je opravil župnik cerkve sv. Katarine Msgr. Flasch.

Med cerkvenim opraviлом je zapel ženinov svak Ervin Gaffke prekrasno Schubert-ovo "Ave Maria," ženinova sestra Nina pa milo "On This Day, O Beautiful Mother."

Novoporočena sta se podala v Kalifornijo.

Dan neodvisnosti

V nedeljo, 28. t.m., je pri deveti maši v cerkvi sv. Janeza v Milwaukee, župnik Rev. Alek-

Kako se je začela zadnja svetovna vojna

Nemci so podtaknili Poljski neizvnan napad, da so jo lahko napadli

Na obravnavi v Nuernbergu nacistični feldmaršal Keitel ni povedal, da bi se bila morala vojna proti Poljski začeti 26. avgusta 1939 namesto 1. septembra, ko se je začela. Sploh Keitela niso temeljito zasliševali ne v preiskavi ne med obravnavo. Čeprav je bil eden izmed manj inteligentnih in sposobnih nemških generalov, mu je visoki položaj omogočal, da je bil dobro poučen o vojaških skrivnostih in zakulisnih spletkah. Vedel je več kakor Raeder, Jodl, Doenitz in celo Goering. Zavezniki pa tudi zasliševali niso tako, kakor bi ga bili morali. Marsikatero skrivnost je odnesel Keitel v grob. Nekatere so prišle na dan šele pozneje ali pa sploh ne.

Zelo zanimiv je dokument, ki se nanaša na začetek vojne s Poljsko in na izmišljeni poljski napad na nemško radijsko postajo v Gleiwitzu. To je bila prozorna in otročja pretveza, s katero je hotel Hitler opravičiti svoj roparski napad na Poljsko. Ko sta si Anglija in Francija na vse kriplje prizadevali najti kompromis, da bi spor med Hitlerjem in Poljsko poravnali, in ko je Velika Britanija napegnjala vse sile, da bi se zblížala z Nemčijo, je Keitel 13. julija 1939 sporočil generalu Canarisu, šefu tajne obveščevalne službe nemške vojske, osebni Hitlerjev ukaz, naj priskrbi kakih sto poljskih uniform ter ustrezno količino orožja in vojaških legitimacij. Vse to je bilo potrebno za skrivno operacijo, ki je dobila ime po Himmlerju.

Štiri dni pozneje se je Keitel v Berlinu sestel s Canarisom in sander Urnkar govoril o pomenu Dne neodvisnosti. Poudarjal je, da le v veri je mogoče še nadalje ostati pravi Amerikane. Poudaril je, da je Bog ameriški neodvisnosti pritisnil svoj poseben pečat. Omenil je tudi, da je naš predsednik Eisenhower imenoval dan 4. julija za dan molitve, da molimo za mir, edinstvo in nadaljno neodvisnost naše dežele.

mu dal podrobne podatke, ni pa mu povedal, kakšen je cilj "operacije Himmler." Priskrbeli so poljske uniforme in orožje in jih 23. julija izročili nekemu kapetanu varnostne službe. Potem so uniforme in orožje s kamioni nekam odpeljali. Napečnost med Nemčijo in Poljsko je bila čedalje večja. Predsednik Poljske se je obračal na svet s pozivi, naj prepreči nemški napad. Toda Hitler je hotel vojno. Mobilizacija vzhodne nemške vojske se je začela 9. avgusta. Nemška vlada je opozarjala svet na bližnji spopad. Uradno je sporočila, da je bil upostavljen vrhovni vojni svet, v katerem so bili feldmaršal Goering, Hess, Funk, Frick, Keitel in Lammers. Dve skupini vzhodne armade sta bili pripravljene na ofenzivo.

Dne 24. avgusta zjutraj je Keitel razglasil Hitlerjev ukaz, po katerem naj bi se sovražnost na vsej 1300 km dolgi fronti začele 26. avgusta ob 5:45. "Operacija Himmler" je bila določena za prve nočne ure. Poverili so jo Heydrichovim esesovcem. Toda 25. avgusta opoldne je bil objavljen ukaz, da je napad odgojen. Hitler seveda ni dvomil o uspehu in tudi vest ga ni pekla. Toda ves svet je vedel, da hoče Velika Britanija še enkrat spregovoriti. London je skušal najti zadnji izhod in nemški vladi je sporočil, da je pripravljen posredovati za neposredna pogajanja med Berlinom in Varšavo. Ribbentrop pa na to ponudbo niti odgovoril ni. Zadnje upanje je splavalo po vodi, ko je Poljska 30. avgusta odredila splošno mobilizacijo.

Že 31. avgusta zjutraj je šla po vsej Evropi vest, da je kakih sto poljskih vojakov napadlo radijsko postajo v Gleiwitzu, kjer je bilo v spopadu na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Himmler se je zadovoljno smehljaj, zapeljano in osleparjeno nemško ljudstvo pa je tulilo in zahtevalo maščevanje. Dozdevni polski vojaki so bili v resnici

politični priprniki, ki so bili že dve leti zaprti v nekem taborišču v Pomeraniji. Obljubili so jim svobodo, če bi uspešno opravili to kaccijo. Bili so tako naivni, da so tej obljubi verjeli. Nihče ni bil ubit, niti ranjen, pač pa so nacisti drugi dan vse te zapeljane Poljake z revolverji na meji pobili potem, ko se je nacistična vjska že šest ur borila na poljskem ozemlju.

Deset ur potem, ko je bila razglašena vest o napadu na Gleiwitz, je Hitler naslovil na nemško vojsko proklamacijo, v kateri je trdil, da so Poljaki vdrli na nemško ozemlje in da je treba na njihov napad odgovoriti z vojno. Ko je Hitler na izredni seji nemškega parlamenta še tulil o poljskem napadu, so nemške čete že pustošile po poljskem ozemlju. Pozneje je še v dveh proklamacijah obdolžil Poljske, da napadajo in pobijajo Nemce na Poljskem.

— V Združenih državah imamo okoli 6,430 bolnišnic.

V blag spomin
SEDME OBLETNICE SMRTI NEPO-
ZABNE SOPROGE IN DRAGE
MATERE

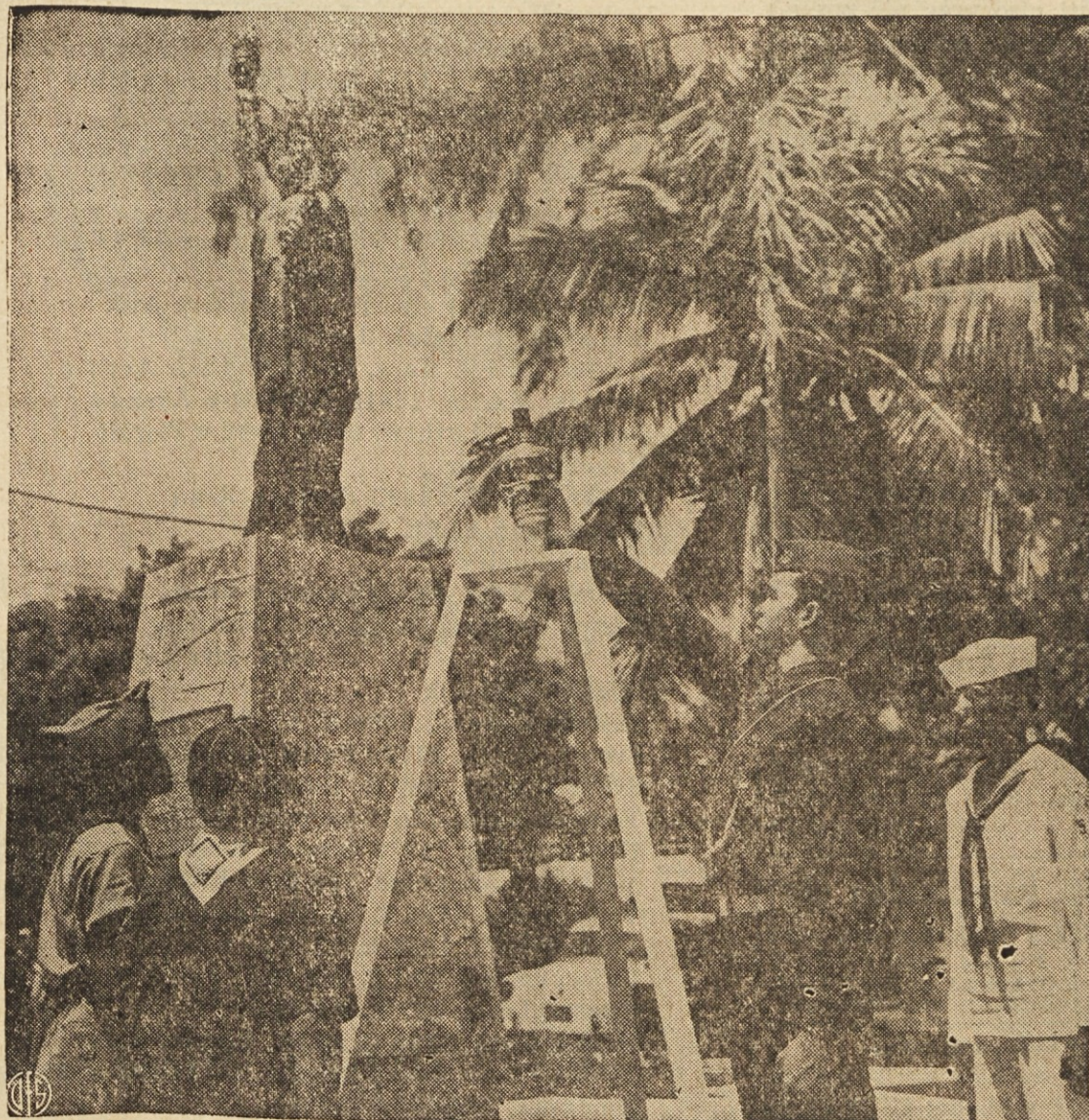
Mary Centa

ki se je ločila od nas dne
3. julija 1946

Sedem let je že minilo, odkar si nas zapustila ter počivaš v grobu, toda še vedno živiš v duhu med nami in boš živela v blagem spominu, dokler se tudi mi ne združimo s Teboj v večnem raju.

Zalujoči ostali:

SOPROG in OTROCI
Cleveland, Ohio, 2. julija 1953.

SKAVTI SO POKLONILI KIP — Skavti Puerto Rica so poklonili mestu San Juan zmanjšan posnetek kipa "Svobode" v toku kampanje za "Okrepitev svobode."

Družba sv. Družine
(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915
Severne Amerike

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
1. podpred.: STEVE J. KOSAR, 3502 No. Lombard St., Franklin Park, Ill.
2. podpred.: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: MATTHEW VRANESIC, 1259 Cora St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTONJA SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZYMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 2213 W. 21st Pl., Chicago, Illinois
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROČNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
JOHN NEMANICH, 650 W. Hickory St., Joliet, Illinois
ANTONIJA DENSA, 2730 W. Arlington St., Chicago 12, Ill.
Predsednik Atletičnega odseka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Illinois

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1953 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnin, poškodbin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani(cami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto vira.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom(icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 120.92% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Zdaj boste več dobili!

DOLOČENA CENA NA HRANILNIH VLOGAH JE

2 1/2%

obresti na leto, plačljivo vsakega pol leta—
30. junija in 31. decembra

**Denar, ki bo vložen na hranilno vlogo
na ali pred 13. julijem, bo dobil obresti
od 1. julija naprej**

HRANILNE VLOGE SO ZAVAROVANE
DO \$10,000.00

ST. CLAIR Savings-Loan Co.
813 E. 185th ST. IV 1-7800
6235 ST. CLAIR HE 1-5670

Pomoči potrebni

Ker se v stari domovini vedno pojavljajo vremenske nezgode, suša, močna, toča in pozeba, je ubogo ljudstvo prizadeto in v pomanjkanju ter potrebuje pomoč. S prošnjami se obrača na svojce v Ameriki, kateri jim tudi velikodušno pomagajo.

Po pisemnih poročilih sta tudi letos na spomlad sneg in pozeba uničila poljske pridelke in sadno drevje, ki je bilo v bujnem cvetju, tako so rojaki postali še bolj siromašni ter pomoči potrebni.

Rojaki v Ameriki pa imajo sočutno srce in darežljive roke, ki so vedno pripravljeni pomagati in razveseliti svojce v domovini s poslanimi darili.

Da jim nudite hitro pomoč, ima naša tvrdka direktno zvezo v Trstu, da so Vaša naročila Standard paketi z hrano, šivalni stroji, kolesa in drugo, dostavljena prejemnikom v teku 15 do 20 dni, kakor tudi denarna naročila, za katere damo zelo ugodne cene. Vsaka pošiljatev je jamčena!

Prodajamo prevozne karte za parnike in avione v vse svropske države. Za potrebna pojasnila, naročila in potovanje, se zglasite, pišite ali kličite za ureditev

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-3500

IMENIK
SLOVENSKIH IN SLOVENCEM
NAKLONJENIH TRGOVSKIH
PODJETIJ IN OBRATNIŠTV
V MILWAUKEE

RIFFLE'S FAMILY SHOE STORE, 629
W. National Ave.—Tel.: EV 3-5490.

DR. FRANTZ E. C., Dentist, 526 W.
National Ave.—Tel. OR 2-1370.

FAY DRUG CO., Pharmacy, 738 So.
5th St., tel.: OR 2-2156.

GLOJEK F. A., Attorney, 6120 West
National Ave., tel. SPring 4-3414;
Res.: 5400 W. Hayes Ave., tel.: MI-
5-1728.

SANITARY SODA WATER CO., 1430
So. 69th St., tel.: GReenfield 6-3620.

CANADA DRY BOTTLING CO., Inc.,
(Soda and Spring Water), 232 W.
Bruce St.; tel. MA 8-1152.

KOCH RUDOLPH R., Jeweler, 1116
W. National Ave., tel.: MI 5-6653.

ITY LIQUOR DIST., (Frank Ko-
she, Prop.), 1235 So. 41st St.—Tel.:
MI 5-2660. (Fine Villa Wines.)

**GOOD HOPE
CEMETERY**

S. 43rd and W. Cold Spring Rd.
Milwaukee, Wis.

Za cene grobiščem in vse druge
informacije pokličite:

Mitchell 5-8478

Avtobusna postrežba vsako sredo
in nedeljo popoldne od Pilgrims
Rest pokopališča

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: 1. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

9. Boj deželnih stanov za svobodno vpeljavo protestantstva. Organizacija protestantske cerkve in šolstva

Ko je nadvojvoda Karol I. 1564. nastopil vladu Notranje Avstrije, je bilo plemstvo skoraj popolnoma poluterano. Tudi po mestih se je že začela pojavljati močna protestantska agitacija. Sam nadvojvoda je pozneje večkrat rekel, da je našel ob nastopu vlade le še ostankne katoliške cerkve. Nova vera je bila zaslepa že precej široke kroge in si pridobila med višjimi, vladajočimi sloji mnogo privrženec. Manjkalo ji je le še ene stvari, zakonitega priznanja od strani avstrijskih vladarjev. Zdelo se je, da so se po smrti Ferdinanda tudi v tem oziru stvari ugodno zasukale, ker je zasedel cesarski prestol njegov najstarejši sin Maksimilijan II., ki ni nikdar prikrival svoje naklonjenosti do novoverce in je celo Trubarjevo slovensko podjetje z denarjem podpiral. Vlado Notranje Avstrije pa je prevzel nadvojvoda Karol, ki do tedaj vsaj svojega nasprotstva do luterancev ni nikdar pokazal, marveč ga je marsikaj nagibalo k novi struji.

Toda Karol kot vladar ni zatajil svojega katoliškega prepričanja. Dasiravno je moral v začetu svoje vlade iz političnih razlogov stanovom v marsičem prijenjati, vendar se je že pod njim zasnoval načrt, kako pripomoči katoličanstvu do zmage. Ko je njegov sin Ferdinand II. desetletje pozneje zdobil moč luteranstva, se je ravnal natančno po navodilih njegove oporoke. Odločilno je vplivala četa in bil le izvršitelj njegove na versko naziranje Karolovo in in smer njegove politike blaga njegova soproga, nadvojvodinja Marija. Bila je hči bavarskega vojvoda Albrehta, izredno pobožna in odločna žena. Karol ni le dobil z njo zveste tovarišice za življenje, srbne matere svojim otrokom, temveč tudi neustrašeno soboriteljico proti luteranstvu, ki je morda več pripomogla k zmagi katoličanstva, kakor njen soprog Karol in njen sin Ferdinand.

Najvplivnejši svetovalec nadvojvode Karla je bil naš rojak Ivan Kobenzl, iz ugledne plemiške rodbine, ki je bila že v 15. stoletju naseljena na Koroskem. Ivanov oče Krištof je bil glavar gradu Santangelo na gorškem Krasu in se je posebno odlikoval v prvi vojski z Benečani. Za ženo je imel Ana iz rodu grofov Logarjev (Predjamskih), ki mu je prinesla za doto grad Predjamo pri Postojni. Mladega Ivana nahajamo najprej v tesni prijateljski zvezi z ljubljanskim škofom Urbanom Tekstom, ki je bil menda njegov rojak.

S škofovim posredovanjem je bil Ivan Kobenzl med prvimi gojenci sprejet v nemški zavod, katerega je bil prav takrat sv. Ignacij v Rimu ustanovil za vzgojo duhovskega naraščaja (Collegium Germanicum). Vendar ni postal duhovnik, pač pa

je kot vitez vstopil v nemški viteški red in dobil komendo Prebenice pri Gradiški, pozneje pa ljubljansko. L. 1562. je bil Ivan tajnik nadvojvoda Maksimilijana in ga je spremljal v Frankfurt h kronanju. Ko je dve leti pozneje Karol nastopil vladu v Gradcu, se mu je pridružil tudi Ivan Kobenzl in postal v njegovi službi najprej kanclerjev namestnik, potem pa predsednik dvorne komore.

Ob istem času mu je bila podeljena trdnjava Prosek pri Trstu, zato se je poslej redno imenoval "Ivan Kobenzl, baron s Proseka"; večkrat je bil Kobenzl poslan v važnih diplomatskih zadevah na tuje knežje dvore, tako k cesarju v Prago, k papežu v Rim in k caru Ivanu II. v Moskvo, da ga pridobi za zvezo proti Turkom. L. 1592. mu je prineslo imenovanje za deželnega glavarja na Kranjskem, kjer si je ob Vipavščici sezidal grad in ga imenoval "Novi Prosek". Dve leti pozneje ga je zadela nagla smrt na državnem zboru v Regensburgu, kjer je pokopan v cerkvi nemškega viteškega reda.

Slišali smo, da je Karol v začetku svoje vlade precej odločno posegal v ljubljanske verske razmere in je neizprosno zahteval Trubarjev izgon. Enako je nastopil tudi proti onim plemičem, ki so imeli posestva deželnega kneza v zakup ali domstirni užitek (takozvan "Pfandschaftler") in začeli na njih uvajati luteranstvo. Taki užitarji knežjih posestev na Kranjskem so bili Ivan Kissel, gospodar na Fužinah (Kaltenbrunn); Jošt Jožef pl. Turn, Baltazar pl. Lamberg, Moric pl. Dietrichstein, Franc pl. Schayer in mnogi drugi.

Nadvojvoda Karol jim je prepovedal na teh posestvih vpeljati novotarije in je ukazal izgnati tudi predikanta Jurisica iz Kamnika in Rokavca iz Kranja. Toda ta prvotna odločnost se je morala kmažu umakniti opreznemu postopanju in prijenjivosti, ko so ga zunanje razmere spravile v vedno večjo odvisnost od deželnih stanov.

Ko so se l. 1565. in 1566. sešli deželni zbori, je razvil nadvojvoda svoj program o cerkvenopolitičnih zadevah. Odkrito je priznal in razkril napake in razvade med duhovstvom in redovništvom, ki ne izvršuje svojega poklica, ampak je z nemarnostjo zakrivilo, da so se vrinili med prave pastirje tuji najemniki in povzročili velik odpad od vere. Obljubil je, da se hoče potruditi za izboljšanje žalskih cerkvenih razmer. Toda enako je obsodil tudi ravnanje stanov: krščanstvo je vsled luteranstva razdeljeno v razne verske ločine, ki jih tudi augsburška veroizpoved ne more preprečiti. Gospoda izkuša na mnogih krajih svoje podložnike odvrniti od prave vere in pod pretvezo verstva izvršuje razna prepovedana dejanja. Osebe deželnega kneza obrekujejo, katoliško bogočastje javno sramote in zaničujejo, kar škoduje deželnemu in verskemu miru.

(Dalje prihodnjič)

ZDRAVJE

Poznamo celo vrsto boleznih, ki se začne s tem, da se vnamejo mandlji. Pri vnetju mandljev navadno bolnik občuti precejšnje bolečine ne samo pri požiranju, ampak tudi pri mirovanju. So pa tudi bolezn, med katere spada tudi nevarna bolezen davica ali difterija, pri kateri bolnik navadno ne čuti posebnih bolečin.

IZ SLOVENIJE

"AMERIŠKI DOM" V CELOVCU

Pod geslom "Z glasbo po Ameriki" je priredil "Ameriški dom" v Celovcu 13. t.m. v dvorani Doma glasbe zanimivo prireditve, o kateri prinaša NT obširno poročilo. Dr. Marcel Prawy je kot napovedovalec prepeljal v duhu s prekomorskih parnikom zbrano celovško publiko v New York in od tu dalje po raznih državah ZDA. Spotoma jo je seznanjal z glasbeno kulturo in narodnimi pesmimi Novega sveta in jo nato po nekaj prijetnih uricah "potovanja" z letalom pripeljal spet v Celovec. Med drugim so pri tej prireditvi v Celovcu nastopili prvaki Metropolitan opere v New Yorka basist E. List, basist opernega gledališča v Bostonu N. Foster, tenorist W. McGrath, dramska sopranistinja Fl. Field, mezzasopranistka O. Moorefield, glasbeno pa je spremljal vso skupino H. Sandauer. Strokovni oceni, ki je v celoti pozitivna, je uredništvo NT dodalo sledečo pripombo: "Želeli bi samo, da bi se štab Ameriškega doma v Celovcu vsaj v podobni meri zanimal za slovensko kulturo, ki je tod doma, kakor se Slovenci zanimamo za ameriško kulturo. Čudimo se prav posebno, da niti naših kulturnih listov ne najdemo v Ameriškem domu v Celovcu." — Mi ameriški Slovenci bomo rojdom v Celovcu zelo hvaležni, a ko ugotovimo, kateri ameriški slovenski listi in revije so publikirali v celovškem Ameriškem domu na razpolago. Hkrati pa naj tudi ugotovimo, katere tozadevno nemško ameriško blago je tam na razpolago.

SMIHEL NAD PLIBERKOM

Kakor marsikje drugod tako so tudi v Smihelu nad Pliberkom v Podjuni med zadnjo vojsko nacistični vojaki vzeli križ na farnem zvoniku in krogljo pod njim za tarčo. V to so streljali, kadar se je komur poljubilo. Sedaj vse to popravljajo, ker je grozila nevarnost, da se vse skupaj prevrne na cerkev. Križ je bil popolnoma razstreljen in razdejan in bo moral biti nov. Tako morajo farani sedaj popravljati in plačevati, kar so storili vojaki po neumnosti in zlobi nacistov.

Žalostna bilanca

Človek bi pričakoval, da bo skušal zadovoljiti komunizem vsaj delavce — avantgardo proletariata. Pa ni tako. Kot vsi drugi stanovi trpe tudi delavci pod komunizmom. Objavljena bilanca smrtnih nesreč kaže, da komunisti niso prav nič poskrbeli za varnost delavcev. Leta 1952 je izgubilo življenje 106 delavcev, leto prej pa 93. V teh številkah so upoštevane samo obratne nezgode — to je smrtni nesreče, ki so se pripetile v tovarni ali neposredno pri delu.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 3 družine, 5, 5, in 4 sobe. Kličite EN-1-4122. —(132)

Pohištvo naprodaj

Proda se Frigidaire in pohištvo za jedilnico, vse v dobrem stanju. Oglasite se na 670 E. 99 St. —(131)

Hiša naprodaj

Proda se hiša stara 9 mesecev 4½ sob vse urejeno in moderno. To hišo si morate ogledati. Na 19801 Mohican Ave. (jun.18,25,jul.2)

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

IVanhoe 1-2237

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 2 družini, 2 garaži, v okolici E. 93 St. in St. Clair Ave. Kličite LI 1-2000. (jul.2,3,9,10)

Premogovniki so zahtevali 15 smrtnih žrtev, železnica 11, industrija gradbenega materiala, gradbeništvo, trgovina in gozdarstvo so zahtevali po 9 smrtnih žrtev. V črni metalurgiji je bilo 8 (samo na Jesenicah 7) smrtnih primerov, v gozdarstvu 7, v kovinski industriji 6, itd.

Cetrtnina vseh smrtnih nesreč je zadela mlade ljudi do 25 let starosti. Najmlajši ubiti delavec je bil rudar, star 16 let, ki je bil

zaposlen v zunanjem obratu. Deček iste starosti je bil ubit v železnici, ker je upravljal dvigalo brez nadzorstva. Vajenca 17 let je ubil električni tok, itd.

Večino smrtnih primerov so zakrivila nezadostni varnostni ukrepi in pomanjkljivo nadzorstvo. Le v tretjini primerov je bila vzrok smrtne nezgode ne previdnost delavcev samih.

DELNIČARJEM SLOVENSKE ZADRUŽNE ZVEZE V CLEVELANDU, OHIO

Vsem delničarjem je znano, kateri se za to korporacijo zanimajo, da je ta prešla v zadnjih letih v finančne poteškoče. Sklicanih je bilo v ta namen več izrednih delniških sej in so bile redne, kjer se je tolmačilo in čitalo finančne probleme, katere tarejo Zadrugo. Bilo bi sedaj odveč ponovno ponavljati te zadrege, glavno je sedaj, da se reši, kar se rešiti da. V ta namen sklicuje direktorij izredno delniško sejo na dan 16. avgusta, t. j. na nedeljo, ob eni uri popoldne v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd., Cleveland, O. Na tej seji bodo imeli delničarji priliko glasovati, ali naj se razpusti in likvidira to korporacijo, ali naj še nadalje eksistira. Vaše glasovanje bo odločilo bodočnost Zadruge. Glavno je, da se gotovo udeležite seje, ako pa vam je nemogoče prisostvovati radi gotovega vzroka, potem spolnite pooblastilo, katero bo tiskano v tem listu, ali ga prejmete po pošti in pošljite vašo odločitev na naslov SLOVENIAN CO-OPERATIVE STORES, 667 E. 152 St., Cleveland, Ohio.

Velevažno je, da storite svojo dolžnost z udeležbo na seji ali potom pooblastila.

DIREKTORIJ.

Mi moramo dobiti odgovora od vseh . . .

Do danes nam ni bilo mogoče pronajti, kje stanujejo spodaj opisani delničarji (in jih je mogoče še več). Cenjeni čitatelj, ako ste vi eden od njih ali eden njihovih dedičev, ali da jih poznate, vi bi pomagali onim in nam, ako jih opozorite o tej zadevi, ali ako opozorite tajnico SLOVENSKE ZADRUŽNE ZVEZE, Frances Princ, 667 E. 152 St., Cleveland 10, Ohio. Telefon GLenville 1-6316.

Tukaj so njih imena in njih zadnji znan naslov:

Anzic, John, East 157 Street
Becaj, John, 378 E. 156 Street
Blumel, Dominic, 16216 Parkgrove Avenue
Bobnar, Jacob, 14117 Thames Avenue
Bostic, Frances, 18901 Cherokee Avenue
Bozic, Andy, Nicholas Avenue
Bradac, Edward, Prosser Avenue
Bransel, Anna, sedaj živeča v Floridi
Dolsak, Frank, 458 E. 158 St.
Drascek, Anton, 711 E. 159 St.
Dugar, Frank, 1554 E. 65 St.
Erjavec, Louis, 15507 Lake Shore Blvd.
Fink, August, 1014 E. 61 St.
Groselj, Anton, 6016 Bonna Ave.
Gorjanc, John, sedaj stanujoč v Floridi
Huc, Ljudmila, 15717 Holmes Avenue
Ivec, Anton, 1829 E. 33 St., Lorain, Ohio
Janc (Jemc), Lawrence, 1713 E. 30 St., Lorain, Ohio
Janezic, Jack, 1705 E. 29 St., Lorain, Ohio
Jerse, Joe, 1768 E. 30 St., Lorain, Ohio
Juk (Jug), Steve, 1685 E. 29 St., Lorain, Ohio
Klemencic, Louis, 649 E. 159 St.
Kokal, Mary in Karl, sedaj živeča v Californiji
Kolenc, Louis, 801 E. 156 St.
Kotnik, Karl, 839 E. 236 St.
Kumse, John, 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio
Legat, Theresa, 390 E. 165 St.
Lesjak, Anton, 721 E. 160 St.
Leskovec (Liakovich), Joseph
Levar, Louis
Macarol, Frank, 1717 E. 29 St., Lorain, Ohio
Marincic, Angela
Martinjak, Frank, 712 E. 160 St.
Matjasic, Rose, sedaj živeča v Californiji
Meseč, John, 15716 Holmes Ave.
Miselj, Louis, 3305 Globe Ave., Lorain, Ohio
Mravlja, Frank, 679 E. 159 St.
Mulan (Molan), Joseph, 5603 Carry Ave.
McLaughlin (Sietz), Josephine
Novine, Carl in Mary, 16319 St. Clair Avenue
Opalek, Martin, 15815 Huntmere Avenue
Petelinkar, Matthew, sedaj živeč v Floridi
Rahotina, Peter
Rayer, Frank, 14823 Saranac Road
Rossa, John, 814 E. 156 St.
Rossa, Stanley
Rozman, John, 16014 Saranac Road
Sezun, Charles, Josephine in Caroline, sedaj živeči v Californiji

Spehar, Rudolph
Sustersic, Frank, 1009 E. 61 St.
Svetek, Frank, 21770 Fuller Ave.
Svetina, Ivana, 389 E. 165 St.
Tominc, Andy, 15612 Calcutta Ave.
Urbancic, Joe, 15929 Saranac Road
Verhovc, Josephine, 796 Bliss Road
Vidic, Anna, 1785 E. 34 St., Lorain, Ohio
Volk, Joseph, 1088 E. 71 St.
Zajec, Joseph, 390 E. 162 St.
Zdesar, Louis, 667 E. 200 St.
Zgonc, Anna, 1762 E. 33 St., Lorain, Ohio
Zibert, Frank, Joe in Rosalia, 14717 Sylvia Avenue
Znidarsic, John

FRANCES A. PRINC, tajnica
667 East 152nd Street

Moški dobljo delo

Pomivalec

Nočno delo za pomivanje posod v restavrantu.

Sorn's Restaurant
6036 St. Clair Ave.

(x)

TOOL ROOM LATHE OPERATORS MACHINE REPAIRMEN and MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure z dodatki za življenske stroške in mnogo delovnih koristi. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.

MURRAY OHIO MFG. CO.

1115 E. 152 Street

(136)

TAPCO ZDAJ IZBIRA IZKUŠENE MOŠKE Z A

THE TEAM

TOOL MAKERS

(Experimental work building
JIGS and FIXTURES)

ALL TYPES OF TOOL ROOM HELP

PIPE FITTERS

TINSMITHS

POWER HOUSE
MECHANICS

PRIDRUŽITE SE

TAPCO SKUPINI

. . . Prilika za napredovanje
. . . Dobri delovni pogoji
. . . Varnost v bodočnosti

Employment uradne ure:

V ponedeljek, sredo, petek: 8 zj. - 5 pop.
V torek in četrtek: 8 zj. - 9 zv.
V soboto in nedeljo: 8 zj. - 3:30 pop.
Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Mora biti pripravljen delati
vsak šift

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave.

(C.T.S. Bus 28)

(131)

Moški dobi delo

v oddelku za železnino. Ni potreba nobene izkušnje. Redna plača.

Northeast Appliance & Furniture

22530 Lake Shore Blvd.

RE 1-2303 (131)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Ženske dobijo delo

Ženska za čiščenje

Ženska dobi delo v "air-conditioned" trgovini za čiščenje. Popust delavcem. Delo 5 dni v tednu.

Northeast Appliance & Furniture

22530 Lake Shore Blvd.

RE 1-2303 (131)

Hišno delo

Išče se ženska za splošno hišno delo. Mora imeti rada otroke. Dobra plača. Bi ostala 1 ali 2 večera. Kličite FA 1-6702. (131)

MALI OGLASI

Odda stanovanje

Šestsobno neopremljeno stanovanje, s kopalnico in vsemi drugimi udobnostmi oddam. Vprašajte sa 6215 Carl Ave. —(130)

Pozor rojaki!

Če želite dobre godbe, imate radi harmoniko, me sedaj lahko dobite za ohcet in razne druge domače in družabne prireditve. — Anton Štrukel, 1125 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio. —(130)

V blag spomin

OB DESETI OBLETNICI ODKAR JE DAL SVOJE ŽIVLJENJE ZA SVOBODO SVETA NAŠ LJUBLJENI SIN IN DRAGI BRAT

JOSEPH F. POZELNIK

Žrtvoval je svoje mlado življenje dne 2. julija 1943

Deset dolgih let je poteklo, odkar so Te zagnili mrzli valovi krutega oceana in je prenehalo biti Tvoje zlato srce.

Naša srca so pa žalostna, saj si nam bil tako mil in ljub, a si nam bil odvzet v cvetoči mladostni dobi.

Tolži nas misel, da se snidemo enkrat na kraju večnega blaženstva pri Bogu nad zvezdami.

Žalujoci ostali:

JOSEPH in ANGELA, starši
EDWARD, brat

Cleveland, Ohio, 2. julija 1953.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA, OČETA IN STAREGA OČETA

John Simončič Sr.

ki je za vedno zatisnil svoje oči dne 6. julija 1952

Počivaj v miru v grudi tej, soprog, oče in stari oče predragi, spomin na Te za vselej ohranjen nam bo blagi.

Žalujoci ostali:

JOZEFA SIMONČIČ, soproga
JOHN SIMONČIČ, JR., sin
FRANCES SIMONČIČ, snaha
MILDRED URBANIJA roj. SIMONČIČ, vnukinja, in
FRANK URBANIJA, njen soprog
JOAN SIMONČIČ, vnukinja
Cleveland, Ohio, 2. julija 1953.

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik

1109 E. 61 St.

Tel.: UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN

GLenville 1-3830

982 East 152nd Street

—(130)

VAS MUČI REVMAZIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG

slovenska lekarna

15702 Waterloo Rd.

KE 1-0034

For your VACATION welcome to CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIK and AGNES

KRASOVEC

Rt. 1, Box 175

Edwardsburg, Michigan

Phone 9126 F5

Nr. Aberdare, Vel. Brit. —

* * *

Odpri to v četrtek, petek in ponedeljek do 9. ure zvečer

“Zadovoljstvo zajamčeno ali vrnemo denar”

Zbirka za gradnjo Slov. katol.

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 1-0583
COLLINWOODSKE URAD
452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

nedeljek do 9. ure zvečer

“Zadovoljstvo zajamčeno ali vrnemo denar”

- Skrajno upogljiva . . .
- Se ne vije
- Lahko in enostavno upravljaje—tehta 6 lbs.
- Odporna proti soncu, topitvi, obrabi, plinu in olju
- Trdni medeninasti prikloppi, spojniki so pravi za standard pipe
- Izdelana izključno iz novega materiala
- 50 čevljev; $\frac{1}{2}$ " premera
- Tako trpežna, da vzdrži 6. kratni pritisk navadne mestne vode

Prihranite čas!

Prihranite delo! Prihranite 12.00
Regularno 99.50 18-inč Dunlap

KOSILNI STROJ

87.50

8.00 naplač., 8.00 mesečno
Sears lahki odplač. pogoji

- Zahtevajte brezplačno preizkušnjo na vašem lastnem travniku
 - Pogon z 1 H. P. 4-cycle motorjem znanega izdelka
 - Varten! Kosi do 4 ure z enim kvartom gasolina
 - Rezilo ima proti zemlji in prahu dobro zavarovane ležaje
 - Rezilo, sestavljeno iz 5 nožev je iz najboljšega jekla
 - Različna brzina . . . višina kosnje spremenljiva
- V VSEH SEARS TRGOVINAH

Carnegie at E. 86th	Lorain at W. 110th
4109 E. 131st St.	5927 Broadway
14922 St. Clair Ave.	4263 Pearl Rd.
328 Broad St., Elyria	
95 N. Park Place, Painesville	

SEARS

Mario Kolenc

Sedaj pri

W. F. HANN & SONS!

Louis Planinc

IMMEDIATE DELIVERY

bryant *Gas-Fired*

WARM AIR FURNACE

\$359.00

**Popolnoma
inštalirano**

Vse potrebne kontrole. Nadomestimo 4 stare cevi, eno novo spodaj, če je treba. Vdolbine za mrzel zrak po potrebi. Delo in ves material jamčen. 24-urna posluga.

PROSTA OSKRBA
ZA ENO LETO!

Member
Warm Air Furnace and Air
Conditioning League

70 GC-57 Gravity Furnace

Odobrenja za plin se preskrbi

NOW AVAILABLE
For Immediate
Delivery!

mi vanje posode, in nešteto drugih
treb. Vprašajte nas o kvaliteto
grelcev. Vprašajte nas o Bryant A-
grelcev. Vprašajte nas o Bryant A-
40-gal. plinskem vodnem grelcu še
nes!

PÓPOLNOMA INŠTALIRAN
\$5.77

se doda vašemu računu za plin
Majhno predvplačilo
VKLJUČIVŠI DAVEK IN
INŠTALACIJA

bryant GAS FIRED
Automatic Storage
water heaters

A-U-I No. 4
BRYANT

**AUTOMATIC
UNDERFIRED
INSULATED**

**POSLUŠAJTE
NAŠ RADIO PROGRAM**
oddajan naravnost iz naše trgovine v
soboto od 10. do 10:30 na postaji
WSRS št. 1490 na vašem naravnilu.

W. F. HANN & SONS

"Since 1907" **MU** 1-4200

OUR NEW LOCATION
15533-41 EUCLID AVE.

ODPRTO

v ponedeljek,
torek, četrtek
petek zvečer
do 8. ure

J. Š. BAAR

Golobček

"I plača, saj veste, da plača. Takoj ko se mu je prepetila nesreča, so ga postavili za paznika, začel nas je vse premetavati, Jouza pa, ker ne more teči in mu vsak tat laho uide, je vrigel iz službe in dobiva podporo. Pet kron dobi četrletno, zdaj pa kriči, da bi mu kupili vsaj pas za kilo; gospod doktor mu gre na roko, je z njim, toda vmes je še veleposestniški zdravnik."

"Nu dobro! Kaj pa Hrašek, veste tisti šepasti pohabljenec," je zopet začel Holoubek. Toda posel je začel sumiti.

"Kaj pa namerava s tem? Zakaj me tako zaslišuje? Da se ne bom kje zarekel in si kakšno zagodel!" se je prestrašil ter jel odgovarjati pusto in suho. Pri četrtem ali petem imenu pa je planil pokonci in se skoraj jokajoče sprostil: "Castiti, blagovolite pohiteti. Ne poznate našega starega, kakšen divjak je. Rekeli je sicer, pojdite k temu farovškemu lenuhu in ga ne pustite prej na miru, dokler vam ne da seznama — blagovolite oprostiti, da tako odkrito govorim — vendar mi pa ne bo verjel, da sem tako dolgo čakal — znesel se bo nad mano: 'Kje ste motovili tako dolgo? Kaj? Gotovo ste vse trešticke gostilne oblezli' — in mi zagrozi, da me vrže iz službe, da me nažene, da si poišče kakšnega mlajšega, da se za tako lepo mesto ljudi kar tare. Kdaj drugič vam pač prav rad postrežem, toda danes bi seznam sestavljali do večera, če naj bi o vsakem pripovedoval njegove dogodivščine."

"Le vse name zvrnite, Haudek. Jaz sem v resnici lenuh. Uradi imajo z menoj velik križ. Če moram kaj napisati, me morajo po dvakrat ali trikrat opozoriti, zagroziti z globo, celo tožili so me. Lenuh sem, gospod centralni ima prav," se je smehljaj Holoubek in naglo končaval vrsto imen. Hitel je, ker ga je zadnje dni silno bolela glava in hrepenel je po svežem zraku.

Takoj ko je Haudek v torbi odnesel skrbno zložen zavitek papirja, se je župnik oddahnil kakor po napornem delu. "Moram se malo sprehoditi," se je dvignil od mize in, čeprav je vedel, da je zunaj povsod blato do gležnja, je pogumno šel na sprehod.

Hiša, štirj stene so ga dušile kakor ječa, ven v naravo in pod sinje nebo je moral, da bi premislil, zbral in uredil, kar mu je v divji zmešnjavi burilo v notranjosti. Jasnó je čutil, da se je približal vrhunec, križa njegovega duhovnega življenja, da mora rešiti skrivnost, kakšno naj bo njegovo pastirsko delovanje v njegovi župniji, da ne bo zaman in brez koristi tukaj živel. Dognal je, da je njegovo markovsko načelo: "Preganjati zlo in se boriti proti njemu, kjer nanj naleti," sicer lepo, vendarle pa puhla beseda, ki je po pravici silila markovskega župnika k smeahu. Zlo mora zatirati zgolj v sebi, a na zunaj mora biti njegova delavnost građeča, pozitivna, zidati je treba, ne rušiti. Da, Holoubek mora delati dobro. "Delati dobro. "Delati dobro," se mu zdi mnogo lepše načelo, kakor pa zatirati zlo. Toda kakšno dobro, kako ga delati? Za

to gre in s to skrbjo beži Holoubek v polje, gleda na svojo župnijo. Muči ga vprašanje, česa ti ljudje najbolj potrebujejo? "Česa jim nedostaja! Kaj jim mora prinesiti, darovati in čeprav bi to moral sam ukrasti?" Tako vprašuje samega sebe, se ustavlja in ogleduje po okolici.

Skoraj bi na glas vzdiknil: "To je lažnjiva pokrajina!" Tako nenadno živo in silno se je dvignil v njegovi duši ta vtis. "Da bi pokrajina imela gorski značaj, ali pa naj bi bila vsaj čista ravnina — toda to, kar je tu, je očitno le boren kompromis.

Tej pokrajini manjka kamna, ki je hrbtnica zemlje. Tukajšnja rumena in črna prst po svoji rodovitnosti daleč in na široko slovi, v resnici pa ni nič drugega kakor mehka in voljna ilovica, blato, ki šele v ognju postane nekoliko trša opeka. Kako naj v tem breznačajnem kraju zrastejo značajni ljudje? Zdi se ti, da je tam v daljavi gozd. Ko pa prideš blizu, vidiš, da si se varal. To je gozd samo na videz, a v resnici je grabrova hosta, grmovje, ki ga ne podirajo, ampak sečejo od pakev. Tega ni treba saditi, ker je samorastno in poganja divje iz štorov kakor plevel. —

Kraju, kjer stojim, pravijo 'Na vrheh'. Prav za prav pa je to samo najvišja točka v vasi, toda vrh to ni! Niti vršič ne! To ime je zlagano, rabijo ga kar tako," se jezi Holoubek in se obrne na drugo stran. Tod gleda na reko, kako se ob nizkih bregovih leno vali. Voda ji je težka kakor svinec, toliko da se še vali. To je mlaka, jezero, ribnik, močvirje, ne pa bistro šumeča reka. To ni reka, ampak zbiralo luž in nesnage iz vsega kraja, iz vseh cukrarn, tovarn, krznarn, pivovarn in in žganjarn. Lepe božje stvari — ribe — so v njej že davno poginile. Zdaj živijo v njej in ob njej paglavci in žabe, komarji in enodnevnice, sive miši in štorke, pa še te se ustavljajo samo takrat, ko se bliža pomlad.

Industrija je vzela njene diviške lepote, oskrunila in zasušila jo je. Pokorno ji mora služiti kot prodano dekle. Nosi mora ladje, vlačiti splave, goniti mline, napajati tovarne, delavnice in kotle. Zgubila je svojo prirodno mikavnost in se pustila uravnati. Z ravnikom so jo usmerili in s kamni obzidali njene zelene, s travo in jelševjem obrasle bregove, v njej so postavili jezove, zapornice in prehode za splave, bregove so povezali z mostovi in brvmi, uničili so na njej brodo ve in prevoze, razstrelili skale v strugi in razkopali njene otoke.

Odtргali so ji mnogo oralov lok in polja, da bi jo brezbrambno usuznjili. Prepovedali so ji celo pomladansko povenjen in vdala se je ter ubogala. Huda jeza je prevzela Holoubka zaradi tega. Zato rajši obrne svoj pogled od nje in gleda drugam, da bi prišel na druge misli. Zagleda se v Trešnice in Poljane, dve cvetoči vasi svoje župnije, bogati in premožni — pa spet mu neizprosno silí v glavo ti isti lažnivi dojem. "Vse to je laž in prevara. Kakšne bogastvo? Kakšno blagostanje, ko pa živi tam taka čreda beračev," in za-

zdi se mu, da je na koru v svoji cerkvi, pod seboj pa gleda shujšane, borno odete, slabo hranjene, za groš se pripravljajo udeležence zadušnice za grofom.

"Ne, to niso častitljive češke vasi niti po svojem zunanjem, niti po svojem notranjem življenju, nikakor ne! To ni ne žaba, niti paglavec, niti mesto niti vas. Kaj torej? Nekako prehodno razvojno bitje je, ki je zavrglo lepoto in prednosti vasi, navzelo pa se napak in pregreh mesta, toda do zdaj nima niti njegovega gospodarskega propeha niti kulturne pridobitve.

Hiše v teh vaseh se pno z enim ali dvema nadstropjema v višino kakor v mestu; lesenih stavb, preproste s skodlami ali s slamo krite hiše ne najdeš daleč naokoli, vse hiše so okitile z nekusnimi sadrenimi okraski, križčke prepleskali, prekrili z vzorčastimi cementnimi strešniki pisanih barv. Zato morajo v

teh lažnivih hišah živeti tudi lažnivi ljudje," modruje Holoubek in zdi se mu, da je to jasno in naravno. "Odložili so svoj vaški kroj, odeli se v mednarodne mestne cunje, po opiče posnemajo meščane v obleki, pohoštvu, prehrani in navadah, v vsem življenju.

Uničili so starinski značaj češke vasi, razdelili so se na bogataše in reveže, na gospodarje in delavce. Kmet ne sedi več pri mizi s svojim oračem, mladim hlapcem, z delavcem in težakom. In kakor z njimi ne je, tako z njimi tudi ne dela. On jih samo nadzira, pazi, da ne bi lenobe pasli in ne kradli. Na telesu češkega kmeta — to je na njegovem imetju — so živele gostači, čutili so se kmetski s posestvom, kmet z njimi kakor delavec — in dobro je bilo vsem. V tej ponarejeni vasi so kmetje stresli s sebe goštače, nagradili so jih z dnino,

ki jo dobivajo po dogovoru, in tako si vzgajajo kmečki proletariat, ki je prežet z nevoščljivostjo in nezadovoljnostjo prav tako kakor v tovarnah in mestih."

Ko je Holoubek prišel v svojih razmišljanjih do sem, ga je kar spreletelo. Ne, ni več kmečkih s kruhom bogatih gospodarstev, temveč samo tovarne in tovarnice za izdelovanje življenjskih potrebščin: žita, krompirja in repe. Veleposestva so velike, kmetije pa majhne tovarne. V vseh brnijo stroji, mlinčki za zdrob, slamo-reznice, parne mlatilnice, stiskalnice za slamo in seno, rezanico in sekanico — v nobenem pa ne stoji več peč, središče mi-kavnega kmečkega življenja, oddana s čarom pravljic in toplota najlepših spominov. Nikjer ne peko in ne jedo svojega lastnega domačega kruha, ampak žito prodajajo in od peka

kupujejo pekovski kruh in moko. Kakšni kmetje so to? To so meščani?

"Kaj pa, gospod župnik, gledate na Trešnice tako, kakor da bi jih prvič videli?" je zdajci Holoubka zmotil znani glas. Bajtari Jina se je vračal z "Vrhov", s svojega polja, in je že nekaj časa opazoval svojega soseda.

"Jina, povejte mi, zakaj ne pečete kruha doma?" je takoj udaril nanj Holoubek in korakal z njim proti vasi.

"Zato ker se ne spleča, pri tem zgori mnogo drv, ki jih je tu malo, zgubi se mnogo časa in mlade gospodinje so že preveč zložne. Kot otrok se spomnim, kako je mama zamesila kruh, kako ga je na toplem hranila, mesila, valjala in v peč devala, gospod, to ni malenkost. Naše današnje gospodične bi tega ne zmogle za ne vem kaj na svet! Kaj pa še, če bi morale zle-zti v peč, poravnati skladanico,

jo podnetiti, razgrebsti, da bi se tlak in obok peči kar bellil, z grebljico pograbití oglje na kraj ognjišča, z mokrim omelom kakor blisk naglo peč pomesti in kolače kruha, velike kot kole-sa, z loparjem v peč vsajati. Pri tem bi jim, ljubi moj gospod, pokala koža na rokah in ličkah. Saj jih poznate, današnje gospodinje — ali so za tako delo?! Kruhek, ki bi ga spekle, bi bil boren božji darček, jaz ga ne bi hotel jesti."

"Pri nas bi bil kmet, ki bi ne jedel svojega lastnega kruha, v zasmeh vsej okolici. Vsi bi ga zaničevali."

"No ja, nespametni hribovci, ne vedo računati," se je nasmehnil Jina. Ni hotel Holoubka zbosti, toda ta je vendarle dvignil greben.

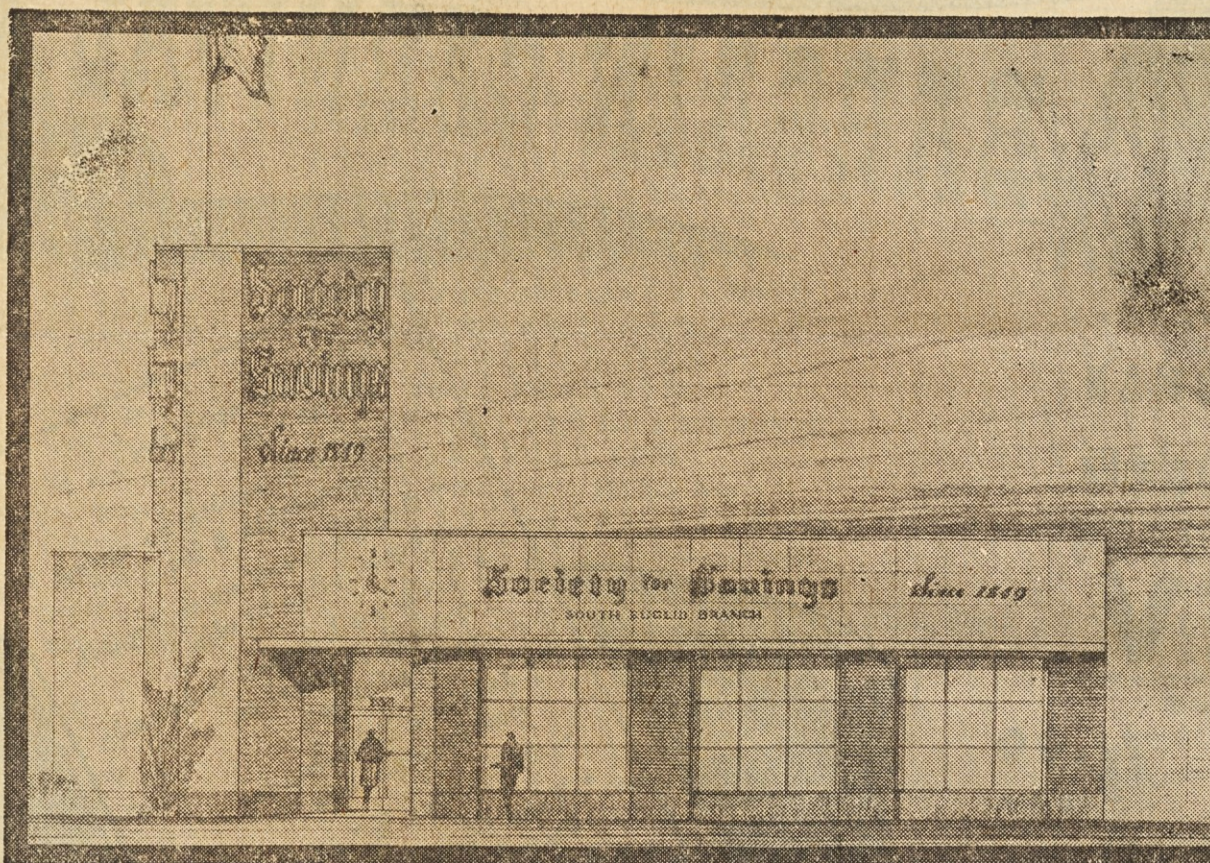
(Dalje prihodnjič.)

—V Švici je komaj deseti del površine primeren za obdelavo.

DOBRODOŠLI

V NAŠI NOVI PODRUŽNICI V SOUTH EUCLID

MAYFIELD IN GREEN ROADS

POSLUŽUJTE SE TE-LE POPOLNE BANČNE POSTREŽBE

- ★ HRANILNE VLOGE
- ★ ČEKOVNI RAČUNI
- ★ SOLSKE HRANILNE VLOGE
- ★ POSLOVANJE PO POŠTI, poštnina plačana
- ★ POSEBNA 24-URNA VLagalNICA
- ★ BANČNE DENARNE NAKAZNICE
- ★ INOZEMSKI IN POTNI ČEKI
- ★ POSOJILA NA NEPREMIČNINE IN UREJEVANJE NJIH PRENOSA
- ★ OSEBNA POSOJILA
- ★ POSOJILA NA PREMIČNINE
- ★ POSOJILA NA AVTOMOBILE
- ★ POSOJILA NA VREDNOSTNE PAPIRJE
- ★ SPREJEMANJE NA ČUVANJE
- ★ VARNOSTNI VLOŽNI PREDALI

Prosto parkiranje med opravkom v banki!

VI IN VAŠA DRUŽINA STE PRISRČNO VABLJENI
na obisk popolnoma preurejenih bančnih prostorov
naše nove SOUTH EUCLID PODRUŽNICE na vogalu
Mayfield in Green Roads.

SPOMINČEK NA OTVORITEV
prve podružnice v naši 104-letni zgodovini
bo dobil ta teden vsak obiskovalec.

PRAV TAKO VAS VABIMO

da se poslužite vseh ugodnosti bančnega poslovanja,
ki vam jih nudi naša SOUTH EUCLID PODRUŽNICA —
ki vrši vse iste posle, kot jih uživa nad 250,000 vlagateljev
v glavnem uradu na 127 Public Square v Clevelandu.

Society for Savings

IN THE CITY OF CLEVELAND

Founded 1849

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Modern Crusaders št. 45 SDZ

ima svoj

LETNI PIKNIK

v soboto na praznik 4. julija

na ST. JOSEPH'S GROVE
(prej Močilnikarjeva farma)
na White Rd., blizu Chardon Rd.

FRANCEL ORKESTRA igra od 1. do 5. ure

GEORGIE COOK igra od 5. do ? ? ?